

WORKSHOP INTERNATIONAL
AMIDA 2017

DES JARDINS EN LEUR PROVINCE : THÉORIES ET PRATIQUES POUR UNE HISTOIRE AU FUTUR

KENT BAHÇELERİ:
GELECEĞİN TARİHİ AÇISINDAN
TEORİ VE PRATİK

ORGANISATION

MARTINE ASSÉNAT
(CRISES-IFEA)

CATHERINE KUZUCUOĞLU
(CNRS-LGP)

HELÈNE ILBERT
(CIHEAM-IAMM)

ANTOINE PÉREZ
(CRISES)

JEAN-FRANÇOIS PÉROUSE
(IFEA, İSTANBUL)

SELMA TOZANLI
(IAMM)

CAROLINE WALLIS
(CERCE-LERSEM)

27-29 Novembre 2017
27-29 Kasım 2017

Auditorium de la MSH -SUD,
site de Saint Charles,
Université Paul-Valéry, Montpellier.

Des jardins en leur province : théories et pratiques pour une histoire au futur

A l'automne 2016 la rupture du processus de paix à Diyarbakır a entraîné de profonds bouleversements dans la gestion du bien UNESCO. Ainsi l'ensemble de la ville historique (*Sur*) a été nationalisée et la quasi-totalité de sa partie orientale, détruite. Dans le même temps la gestion des jardins est passée des mains du Ministère du Tourisme et de la Culture à celles du Ministère de l'Environnement et de l'Urbanisme. Ces circonstances malheureuses nous amènent à réfléchir sur la portée du processus de l'inscription d'un bien tel que celui de « La forteresse de Diyarbakır et le paysage culturel des jardins de l'Hevsel » hors des limites strictes des zones classées. Quand un bien est sélectionné par l'UNESCO en ce qu'il représente tout à la fois l'exception remarquable d'une culture locale, et un projet de société tourné vers la consolidation du travail des paysans dans une approche écologique, quand la mise au point du dossier a mobilisé l'ensemble de la population civile et ses représentants (élus, associations, corps de métiers, universités, parents d'enfants scolarisés, femmes, etc.), il est possible pour cette même société civile de se référer au modèle élaboré et de le faire valoir sur des zones non classées. Et ceci est un des intérêts de cette exigence participative posée par l'UNESCO aux sites candidats. Ce nouveau colloque se propose donc de réfléchir à la valorisation de l'environnement écologique, géologique, historique, culturel, politique et/ou citoyen, qui a fait de Diyarbakır/Amida et des Jardins de l'Hevsel, un site UNESCO.

HEVSEL 2017 SEMPOZYUM PROGRAMI

Kent bahçeleri: geleceğin tarihi açısından teori ve pratik

2016 sonbaharında çözüm sürecinin bozulması, UNESCO'nun kültürel miras olarak tescillediği *Sur* şehri ve Hevsel bahçeleri'nin yönetiminde birçok ciddi değişiklikleri de beraberinde getirdi. Böylece tarihi şehrin tümü (*Sur*) kamulaştırıldı ve yarısına yakın olan kısmı tahrip edildi. Aynı zamanda bahçelerin işletmesi de Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na devredildi. Bu talihsiz koşullar bizi, "Diyarbakır surları ve Hevsel bahçeleri kültürel peyzajı" alanlarını UNESCO kültürel miras listesi dışına iten bu değişim üzerinde fikir ve bilgi alışverişi yapmaya yönlendiriyor. Bir varlık, hem yöresel kültürü tamamlayan olağandışılığı, hem de kırsal nüfusun emeğini çevre dostu bir yaklaşımla pekiştirmeye dönük toplumsal bir proje olması nedeniyle UNESCO tarafından seçildiğinde, ve sivil toplum ve onun paydaşları (oyla seçilmiş temsilciler, dernekler, meslek kuruluşları, üniversiteler, aileler, kadınlar,...) başvuru dosyasını düzenlediğinde, aynı sivil toplum bu geliştirilen modeli referans olarak listeye girmeyen yöreler üzerinde de uygulayabilir. UNESCO'nun, kurula tescil için başvurmuş yöreler için uyguladığı bu katılımcı koşulunun özelliği de burada yatmaktadır.

Organize ettiğimiz bu sempozyum, Diyarbakır/Amida ve Hevsel bahçelerinin UNESCO kültürel miras sitesi olarak tescilinin, yörenin jeolojik, tarihsel, kültürel, politik ve toplumsal ekolojisinin değerlendirilmesindeki rolü üzerine tartışmayı konu etmektedir.

Premier jour *Birinci gün*

lundi 27 novembre *27 kasım pazartesi*

Session 1 1. Oturum

**Catherine Kuzucuoğlu
et Sabri Karadoğan,**

Diyarbakır'daki Dicle teraslarına
kronolojik ve dinamik yaklaşımlar.
*Approches chronologiques et dynamiques
des terraces du Tigre à Diyarbakır.*

Felat Dursun,

Drying characteristics of the basalts
used in Diyarbakır City Walls.
*Diyarbakır Şehir Surları'nın yapımında
kullanılan bazaltlarının kurutucu özellikleri.*

Session 2 2. Oturum

Antoine Pérez,

Amida en sa cité, en sa province.
Kent olarak, il olarak Amida.

Eric Grau,

Les « *regiones transtigritanae* »,
entre Rome et l'Iran.
*Roma ve İran arasında « transtigritanae »
bölgeleri.*

Jean-Charles Ducène,

La province du Diyarbakır
chez les géographes arabes.
Arap coğrafyacıları açısından Diyarbakır ili.

Session 3 3. Oturum

Birgül Açıkyıldız Şengül,

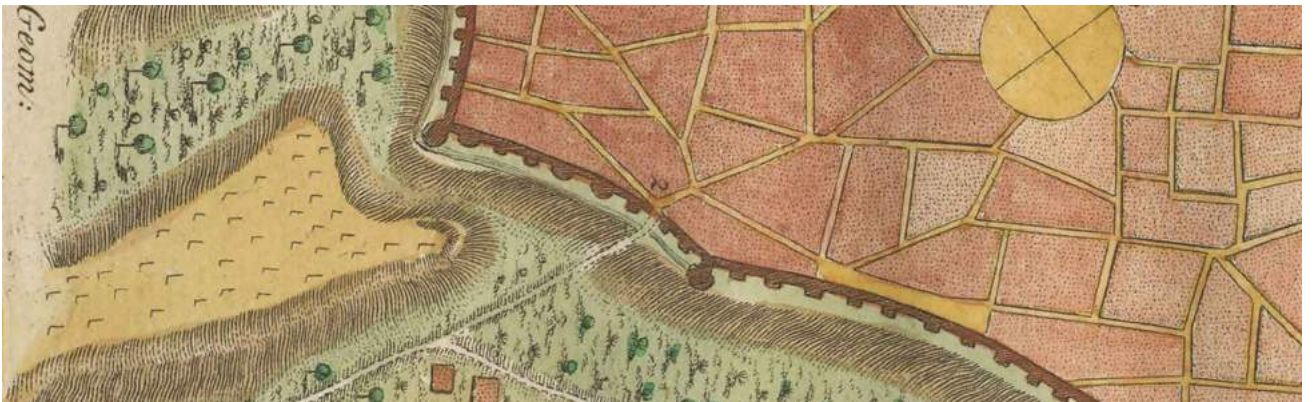
Lire le pouvoir à travers la ville
et l'architecture : l'exemple de
l'architecture Ottomane à Diyarbakır.
*İktidarı kent ve mimari üzerinden okumak:
Diyarbakır'da Osmanlı Mimarisi.*

Martine Assénat,

Analyse historique du tissu urbain
d'Amida.
Amida kentsel dokusunun tarihsel analizi.

**Ester-Inès Ribo-Delissey
et Robin Ralite,**

Développement de méthodes
d'analyse spatiale pour la
caractérisation des structures
urbaines de la cité romaine d'Amida.
*Amida Roma kenti kentsel yapıların
karakterizasyonu için mekansal analiz
yöntemleri geliştirilmesi.*

Deuxième jour *İkinci gün*

Mardi 28 novembre 28 kasım salı

Session 4 4. Oturum

Abdurrahim Özmen,
Kültür ve mekan, Diyarbakır gündelik hayatında Hevsel.

Culture et espace : la vie quotidienne dans l'Hevsel.

Gültekin Ozdemir,
Organik üzüm yetiştiriciliği.
La culture du raisin biologique.

Hélène Ilbert et Selma Tozanli,
Produits agricoles typiques de Diyarbakır et leur valorisation.
Diyarbakır yöresine özgün yerel tarımsal ürünlerin tanımı ve değerlendirilmesi.

Marie Gisclard et Richard Raymond,
L'agriculture dans les jardins de l'Hevsel : un laboratoire politique pour une nouvelle forme de participation citoyenne.
Hevsel bahçelerinde tarım: yeni bir sivil toplum katılım politikası laboratuvarı.

Session 5 5. Oturum

Necmettin Pirinçcioglu,
TEMA-Türkiye Ağaçlandırma ve Doğal Yaşamı Koruma Vakfı'nın genel olarak Türkiye ve özel olarak Diyarbakır'da toprak erozyonu ve doğal ve kültürel varlıkların korunması için yapılan faaliyetler.

La TEMA (Fondation turque pour la lutte contre l'érosion des sols, pour la reforestation et la protection des habitats naturels) et ses activités en Turquie et à Diyarbakır en particulier.

Ebru Tekin,
Diyarbakır Sur'daki siyasi ve toplumsal dönüşüm: "yeni" bir şehrin oluşumundaki aktörler, politikalar ve etkileşimler.

Les transformations politiques et sociales de Sur, Diyarbakır : acteurs, politiques et interactions dans la fabrique d'une «nouvelle» ville.

François Lerin et Claire Bernard,
Le "régime" Unesco de paysage culturel - commentaires sur les dimensions agricoles et pastorales et le caractère évolutif de ces paysages identifiés.
Kültürel peyzajın « Unesco » rejimi – bu peyzajların tarımsal ve pastoral boyutları ve evrimsel niteliği üzerine yorumlar.

Caroline Wallis,
Lancement et présentation du site internet du projet AMIDA.
Amida projesinin internet sayfasının sunumu ve lansmanı.

Troisième jour *Üçüncü gün*

Mercredi 29 novembre 29 kasım çarşamba

Réunion et perspectives - visite du Jardin des Plantes.
Toplantı ve gelecek - Jardin des Plantes'i ziyaret.